

אחד הסיבובים האחרונים במאבק של ישראל על אשליית איחוד ירושלים היה משעשע במיוחד. מהפרסומים בתקשורת נראה שמחלקת החינוך של עיריית ירושלים גמרה אומר לשאת באחריותה הפדגוגית במלואה, ולמנוע מזימה פלשתינית מתחכמת להשחתת הנוער במזרח העיר. המדובר במדבקות הנושאות את שם הרשות הפלשתינית וסמליה שהוגבו בהיחבא אל עיר הקודש והודבקו, מין מעשה שטן כזה, על ספרי לימוד של הפעוטות הפלשתינאים להרעיל את נשמתם בשנת הלימודים הבאה לנו לטובה. מיטב המוחות הפדגוגיים במשרד החינוך ומועצת העיר שחברה לה יחדיו לא אמרו נושא והתארגנו מיד להנחתת מכת מנע חינוכית. המדבקות המשוקצות כוסו במדבקות אחרות, לבנות. ואולי אני טועה ובעצם קרה ההיפך: המדבקות של פלשתינ הונחו בראשונה כדי לכסות את שמה של ישראל, ורק אז בא השוס - המדבקות הלבנות של ישראל לשם כיסוי כל זכר לרשות הפלשתינית. מערכת החינוך שמנסה עיריית ירושלים לנהל בירושלים המזרחית היתה למשל ולשנינה עם כיבוש מוסדות החינוך בידי הגימנוזיסטים הפלשתינאים בימי האינתיפאדה. בחלק מבתי הספר התיכוניים השליטו הצעירים, שנשמעו רק לכרוזיהאינתיפאדה, את מרותם בעניינים מגוונים, כולל מינוי אנשי סגל. במשך כשנה ניהלו הגימנוזיסטים במזרח העיר קרב מאסף לגירושם הפיסי של המורים לעברית - רובם ערבים אזרחי ישראל. משניצחו, היה ברור שניסיונה של עיריית ירושלים להציג עצמה כמחזיקה ברסן החינוך נכשל כישלון טוטלי. לחינוך פנים אינטימיות, כחוויות צמיחה ולמידה ראשונית. חינוך טוב, לימדה אותנו האידיאולוגיה המודרניסטית, הוא מפתח לחיים טובים ונכונים, להארה ולקדמה. אך כמו יאנוס, האל בעל שני הקלסטרס, יש לחינוך ולמערכות חינוך גם פן פוליטי, ציבורי. הכוח אשר שולט בבית הספר מבחון - העירייה, המיניסטרי - הוא שקובע מי יבוא בשערים, מה יילמד, מה יישכח, מה יהיו יחסי הגומלין בין הלומדים לבין הרשויות שמכוונות מלמעלה את מהלכי הלימוד. מאז ראשית הלאומיות באירופה קיבלו מערכות החינוך תפקיד ראשון במעלה בתהליכי ההמצאה המלווים את לידתה של כל אומה. אין כמערכת חינוך אחידה כדילחלחל אל בני הדור הבא את המסר הקונפורמי הסוחף על קיום האומה כמהות עתיקה, תקפה ולגיטימית, על זכותה להגן על חבריה על חשבונם של אחרים, ועל חובתה לגבות מיחידה מחיר גבוה תמורת הזכות להשתתפות בחוויה הלאומית. למערכות חינוך גם חשיבות גדולה בהשבת המעמד הבינוני ובהעלאת צעיריו על פס ייצור שיציריו - מתחכמים יותר, מיומנים יותר ויעילים יותר - יהיו בעוד כמה שנים אושיות הביורוקרטיה שתחזיק את המדינה. הבעיה עם תחנות הכוח הרגשיות-פוליטיות הללו היא שאי אפשר להשתמש בהן בשירותה של האומה הלא נכונה. השבר במערכת החינוך בירושלים אינו רק גיאוגרפי - מזרח מול מערב. הוא מתמצה בכך שמחלקת החינוך בעירייה נתפסת בעיניה של הקליינטורה הפלשתינית הצעירה כסוכנת של כיבוש זר ומרושע. המערכת העירונית מפגרת במידה רבה אחרי האירועים. היא איננה מצליחה להבין שכוחות המרד והנעורים אצל הפלשתינאים מופנים, כמו בכל מקום על פני כדור הארץ שבו ממצייאם עצמם אנשים לעם, לשירות בניו אומתם. על בני עשרה קשה להערים, בוודאי אם מזלך הרע הביא אותך להיות המפקח או מנהל מחלקת החינוך שמנסה לנהל את חייהם. הנערים והנערות הפלשתינאים במזרח העיר וביתר השטחים אינם קונים את האריזה הירדנית שבה הגיעה אליהם כל השנים תוכנית הלימודים כמרשם נטו להשכלה, לקידום ולנאורות. נסה להסיר מהם את עטיפת הספר, המדבקה או האזור הגרפי שעמו הם מזהים, והם יביכו אותך עד שתבין שפגעת בציפור הנפש. הימין הצליח עד עתה ליצור בתודעת הציבור בארץ ובעולם חפיפה מלאה בין המהות המוניציפאלית המכונה ירושלים - שלישי משטח הגדה המערבית שסיפח טדיקולק, ממבואות רמאללה עד בית לחם - לבין שני הקילומטרים הרבועים של ירושלים, עיר הקודש המשולשת. * כל עוד עומדת החפיפה השקרית הזאת בין שני המושגים, יכולים האולמרטס והקולקים לקבוע את הטון ולשחק פוליטיקה גבוהה עם ילדי תיכון, כאילו מדבקות עיוורות יקבעו גורלות היסטוריים לעוד שלושת אלפים שנה.